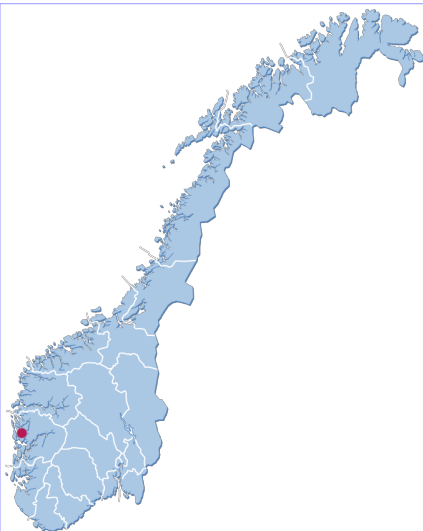
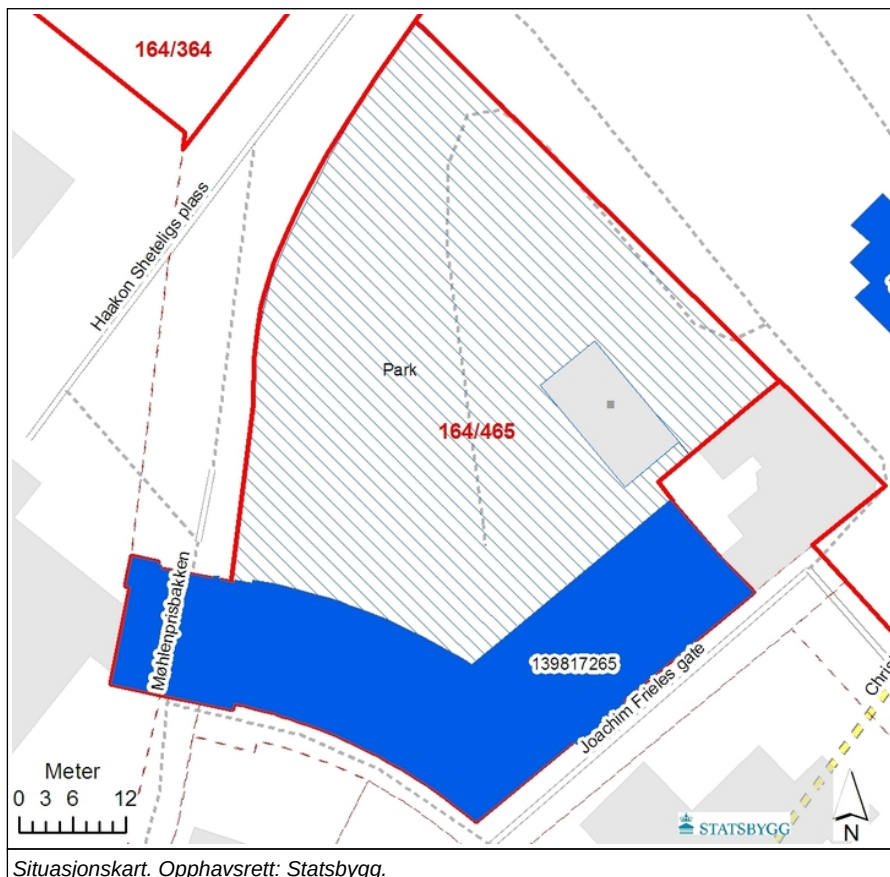

Bygnings- og eiendomsdata

Fylke: Hordaland
 Kommune: 1201/Bergen
 Opprinnelig funksjon: Kulturhistorisk museum
 Nåværende funksjon: Kulturhistorisk museum
 Foreslått vernekategori: Verneklasse 1, fredning
 Totalt antall bygg: 3

Situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Bygningsoversikt, omfang vern

Byggnr	Byggnavn	Oppført	Verneklasse	Omfang	GAB nr	Gnr/Bnr
10237	KULTURHISTORISK MUSEUM	1921 - 1927	Verneklasse 1, fredning	Eksteriør/Interiør/Utomhus	139817265	164/465

Vern kompleks

Formål:	Formålet med fredning av Kulturhistorisk museum er å ta vare på et viktig universitetshistorisk anlegg og monumentalt signalbygg for Bergen museum og Universitetet i Bergen. Videre er formålet å sikre museumsbygningen som et arkitekturhistorisk verdifullt kulturminne. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektoniske uttrykk, materialbruk og detaljering både i eksteriør og interiør.
Begrunnelse:	Kulturhistorisk museum er det andre store anlegget som Bergen museum fikk reist for sin vitenskapelige virksomhet og sine samlinger. Museumsbygningen er tegnet av Egill Reimers, som også var vinner av konkurransen om reguleringsplanen for området som skulle legge til rette for etablering av et universitet. Anlegget som domineres av museumsbygningen har høy arkitekturhistorisk verdi og er et signalbygg både for byen og for universitetets posisjon. Museer har spilt og spiller en vesentlig rolle for universitetene. Det er universitetsmuseer i Bergen, Oslo, Trondheim, Tromsø og Stavanger. Bergen museum la grunnlaget for etableringen av Universitetet i Bergen. Eksteriøret til Kulturhistorisk museum er tilnærmet opprinnelig. Deler av interiøret er også godt bevart og er arkitektonisk gjennomførte interiører, der utforming, materialbruk og detaljering er viktige deler av bygningen som helhetlig arkitekturverk.
Omfang:	Kulturhistorisk museum eksteriør og interiør. Utomhusareal som vist med skravur på kart.

Beskrivelse kulturmiljø

UiB
 Universitetet i Bergen er i landsverneplanen organisert med mange komplekser og ofte bare en bygning tilordnet det enkelte kompleks. Katalogoppslaget for kompleks 3377 Muséplass 3 (Naturhistorisk museum) benyttes som hovedoppslag for UiB.

DE KULTURHISTORISKE SAMLINGER

Komplekset består av tre bygninger. Adressen er Haakon Sheteligs plass 10.

De kulturhistoriske samlingene, med den formålsbyde museumsbygningen 10237 Kulturhistorisk museum ligger sentralt plassert på Nygårdshøyden og med tydelig eksponering mot byen, spesielt mot Møhlenpris. Utomhusarealene er parkmessig opparbeidet som en forlengelse av Muséhagen, som eiendommen grenser til mot nord-øst. Mot nord-vest ligger Fastings Minde og Universitetsbiblioteket.

De kulturhistoriske samlingene er en avdeling under Bergen museum og omfatter fagområdene arkeologi, antropologi og kunst- og kulturhistorie. Bergen museum har ansvaret for museumsvirksomheten ved Universitetet i Bergen.

Eiendomshistorikk

Eiendommen som het Fastings Minde ble kjøpt til Bergen museum en gang mellom 1910 og 1917 som et egnet areal for museets utvidelse. I 1916 ble det lyst ut en reguleringsplankonkurranse for Fastings Minde. Konkurransen fikk betydning for utviklingen til universitetet blant annet ved at arealer for ekspansjon ble sikret. Egill Reimers vant konkurransen i 1917. Kulturhistorisk museum og Sydneshaugen skole ble oppført etter Reimers plan. Kommunen stilte både tomt og byggemidler til rådighet for museet.

INSTITUSJONSHISTORIE

Bergen museum ble grunnlagt i 1825. I 1892 ble det nedfelt i museets lover at det skulle arbeide for opprettelse av en høyskole for Vestlandet. Etter at Universitetet i Bergen ble vedtatt opprettet i 1946 ble museet en del av universitetet.

Kilder:

Universitetet i Bergens historie. 1996. I bind 1 sidene 120-124, 148-151, 265 m fl.
Div oppslagsverk.

Verneverdige bygg

Byggnr: 10237

GAB nr: 139817265

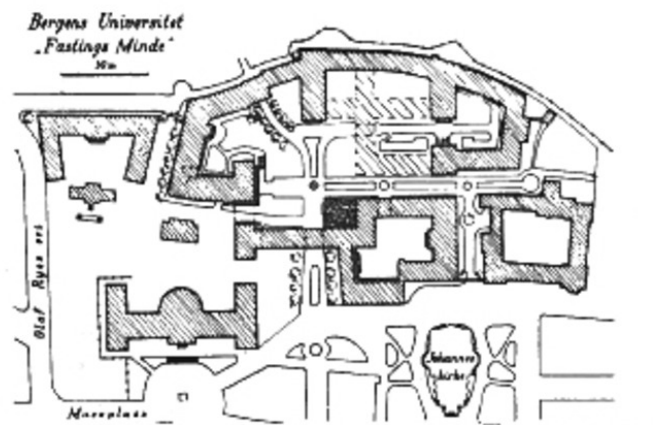
Navn:

KULTURHISTORISK
MUSEUM

Oppført: 1921 - 1927

Fasade mot nord-øst. Opphavsrett: Statsbygg.

Egill Reimers plan fra 1917. Opphavsrett: Fra Universitetet i Bergens historie.

Parkanlegget og magasinbygningen fra 1959. Opphavsrett: Statsbygg.

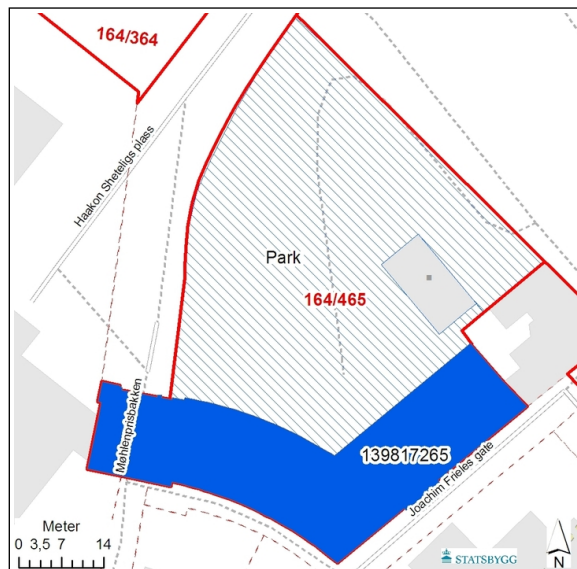
Museumsbygningen t v, instituttbygningen t h. Opphavsrett: UiB.

BYGNING 10237 KULTURHISTORISK MUSEUM

Kompleks 3371 De kulturhistoriske samlinger

Bygnings- og eiendomsdata

Ansvarssted/etat:	UNIVERSITETET I BERGEN
GAB nr:	139817265
Gnr/bnr:	164/465
Oppført:	1921 - 1927
Byggherre:	Bergen museum
Arkitekt:	Egill Reimers
Opprinnelig funksjon:	Undervisning/forskning
Nåværende funksjon:	Undervisning/forskning
Bygningsart:	Museum
Regulering:	Uregulert: Høy antikvarisk verdi, Kommunedelplan Sentrum. Bystyrevedtak 10.12.01
Vernestatus:	

Utsnitt situasjonskart. Opphavsrett: Statsbygg.

Sammendrag bygningsbeskrivelse

Museumsbygning i fire etasjer med et tårnbygg i den nordvestre bygningsenden. Pusset mur. Storlinjet og enkel arkitekturstil med renessanse-sitater bl.a. i form av vindusomramninger i kleberstein på hagefasadens 2. etasje. En planlagt østfløy mot Botanisk hage (fra 1996 kalt Muséhagen) ble ikke realisert. Der står fortsatt leiegården fra 1890-årene (Byggnr 10235 Instituttavdelinger). Museet er et helstøpt byggverk, lagt opp som store, enkle former der dekoren er virkningsfullt, men økonomisk samlet.

Tårnet er (delvis) magasin med egen internttrapp (og nyere heis) og tykke vegger mot den lavere utstillingsfløyen. Tårnvolumet har få og små vinduer og få andre detaljer. Tårnet gir en mektig og uinntagelig virkning, som forsterkes av plasseringen på skrenten mot Møhlenprisbakken.

Eksteriøret er tilnærmet helt opprinnelig. Interiøret er i ulik grad bevart: Vestibulen samt hall/trapperom i alle etasjer, er opprinnelige og arkitektonisk gjennomførte interiører. Rom for samlinger og utstilling er av enklere utførelse, og har dels nyere innredning og sekundære delevegger. Det er ikke gjort inngrep i den opprinnelige planløsningen.

Sammendrag bygningshistorie

Grunnarbeider startet i 1920. Grunnstein nedlagt april 1921, samlingene overflyttes til nybygget i løpet av 1926 og innvielse var 25.4.1927.

Karakteristisk arbeide av en av landets fremste stilarkitekter fra overgangen mellom en nasjonal historisme og funksjonalisme. Egill Reimers tegnet også Geofysisk institutt og planen til Sydneshaugen skole, og andre bygninger i Bergen, som Bergen tinghus og Statsarkivet.

Kilder:
På universitetets grunn. Nordhagen 2004. Side 114-118.
Universitetet i Bergens historie. 1996. I bind 1 sidene 120-124, 148-151, 265 m fl.
Div oppslagsverk.

Vern

Formål:	Formålet med fredning av Kulturhistorisk museum er å bevare et viktig universitetshistorisk anlegg og et monumentalt signalbygg for Bergen museum og Universitetet i Bergen. Videre er formålet å sikre museumsbygningen som et arkitekturhistorisk verdifullt kulturminne. Fredningen skal sikre bygningens opprinnelige arkitektoniske uttrykk, materialbruk og detaljering både i eksteriør og interiør.
Begrunnelse:	Kulturhistorisk museum er det andre store anlegget som Bergen museum fikk reist for sin vitenskapelige virksomhet og sine samlinger. Museumsbygningen er tegnet av Egill Reimers, som også var vinner av konkurransen om reguleringsplanen for området som skulle legge til rette for etablering av et universitet. Anlegget som domineres av museumsbygningen har høy arkitekturhistorisk verdi og er et signalbygg både for byen og for universitetets posisjon. Museer har spilt og spiller en vesentlig rolle for universitetene. Det er universitetsmuseer i Bergen, Oslo, Trondheim, Tromsø og Stavanger. Bergen museum la grunnlaget for etableringen av Universitetet i Bergen. Eksteriøret til Kulturhistorisk museum er tilnærmet opprinnelig. Deler av interiøret er også godt bevart og er arkitektonisk gjennomførte interiører, der utforming, materialbruk og detaljering er viktige deler av bygningen som helhetlig arkitekturverk.
Omfang:	Eksteriør. Interiør. Utomhusareal som vist med skravur på kart.
Vernekategori:	Verneklasse 1, fredning

BYGNING 10237 KULTURHISTORISK MUSEUM

Kompleks 3371 De kulturhistoriske samlinger

Fasade mot sør. Foto: Jostein Nyseth. Opphavsrett: UiB.

Fasade nord/øst m/ tårn. Opphavsrett: Statsbygg.

Historisk museum, fasade mot nord-øst. Opphavsrett: UiB.

Utsnitt fasade m/ vinduer. Opphavsrett: Statsbygg.

108-01, H. Sheteligsplass 10

Historisk museum, plan 1. Opphavsrett: UiB.

Tårn, fasade mot øst. Opphavsrett: Statsbygg.

BYGNING 10237 KULTURHISTORISK MUSEUM

Kompleks 3371 De kulturhistoriske samlinger

Historisk museum, hovedinngang. Foto: Jostein Nyseth. Opphavsrett: UiB.

Tak i utstilling. Opphavsrett: Statsbygg.

Dør Interiør. Opphavsrett: Statsbygg.

Hovedtrapp. Opphavsrett: Statsbygg.

Forsamlingssal. Opphavsrett: Statsbygg.